

NASRÚIDÍN

Athinsint

Gabriel Rosenstock

ORIGINAL WRITING

© GABRIEL ROSENSTOCK 2012

Coiscéim a chuir amach ar dtús sa bhliain 2005.

An t-eagrán nua seo in eagar ag Mícheál Ó hAodha.

ISBNs

PARENT : 978-1-909007-20-8

EPUB: 978-1-909007-21-5

MOBI : 978-1-909007-22-2

Published by ORIGINAL WRITING LTD., Dublin, 2012.

Nár dhéana an leabhar seo dochar d'éinne

CLÀR

NASRÚIDÍN AGUS AN RÍ	1
NASRÚIDÍN AGUS AN TÁSAL	3
CIÚNAS!	5
I NGRÁ ARÍS!	6
GADHAR NASRÚIDÍN	8
AN RIALTAS	9
CÁ BHFIOS?	10
NASRÚIDÍN SA SIOPA	11
CUAIRT EILE AR BHAGDAD	12
CARA SA CHÚIRT	13
NASRÚIDÍN SA CHAIFE	14
NASRÚIDÍN AGUS AN PHIÓG AE	15
PIANÓ	16
NASRÚIDÍN AGUS NA CAMAILL	17
DÍOMHAOIN	18
NASRÚIDÍN AG IOMPAR MÁLAÍ	19
NASRÚIDÍN AGUS AN BHRÓG	20
ASAL NASRÚIDÍN AR STRAE	21
NASRÚIDÍN FAOI DHEIFIR	22
AR STRAE ARÍS	23
NASRÚIDÍN AGUS AN FHEADÓG	24
COMHRÁ	25
AN MHUC	26
GLEANN NA NGEALT	27
NASRÚIDÍN: 40	28
NASRÚIDÍN AGUS AN TREABHSAR	29
NASRÚIDÍN AGUS AN TÂNRAITH	30
NASRÚIDÍN AGUS AN LÉINE	31

CÉ MISE? ARSA NASRÚIDÍN	32
NASRÚIDÍN AR BHRUACH NA HÁBHANN	33
NASRÚIDÍN AGUS AN SCOLÁIRE	34
NASRÚIDÍN AGUS NA HÁSAIL	35
NASRÚIDÍN SA REILIG	37
ASAL NASRÚIDÍN AR STRAE ARÍS	38
NASRÚIDÍN AGUS A MHAC	39
NASRÚIDÍN AMUIGH AG SEILG	40
NASRÚIDÍN AGUS NA TÍOGAIR	41
NASRÚIDÍN AR AN DÍON	42
AN COMHAIRLEOIR NASRÚIDÍN	43
NASRÚIDÍN AGUS NA BACAIGH	44
NASRÚIDÍN AGUS AN FÉASTA MÓR	45
ÉACHT NASRÚIDÍN	46
NASRÚIDÍN AGUS AN LITIR	47
NASRÚIDÍN AGUS AN TÍASC	48
AN CAT	50
CEART!	51
ASAL AS, ASAL ANN	52
CEARC	53
COMHARSANA NUA	54
CAOGA BLIAIN	55
CÁIS	56
AN CÚLDORAS	57
AN TÍASC ÓRGA	58
AN PHEARÓID	59
GLEANN NA NGEALT ARÍS!	60
MONCAÍ	61
SPRIOC	62

TINNEAS FIACAILE	64
RÁFLAÍ	65
CÓISIR	66
AN FEALSAMH	67
SCÉAL AN TSEANRÓBA	68
MOLADH	70
AN FHÍRINNE LOM	71
 NASRUDIN, NASRÚIDÍN, NASROODEEN <i>Gabriel Rosenstock</i> <i>in conversation with Mícheál Ó hAodha</i>	 72

NASRÚIDÍN AGUS AN RÍ

Chaith Nasrúidín tamall sa phríomhchathair. Ach níor thaitin sé rómhór leis. Bhí an iomarca tráchta i mBagdad, dar leis. Tháinig sé abhaile agus bhí na comharsana go léir ar bís.

‘Bhí tú i mBagdad?’

‘Bhíos, *by dad!*’

‘Cad a chonaic tú?’

‘Go leor!’

‘Cad a chuala tú?’

‘Go leor!’

‘Cad d’ith tú?’

‘Go leor!’

‘Cad – ?’

‘Is leor sin!’

Bhí an oiread sin ceisteanna acu!

‘Tabhair seans dom!’ arsa Nasrúidín. Agus thug.

Bhí ciúnas ann – ar feadh fiche nóiméad! Ansin, d’oscail Nasrúidín a bhéal.

‘Chonaic me an Rí!’ ar seisean.

‘An Rí? An Rí? Mar mhagadh atá tú!’

Bhí sceitimíní ar gach duine.

‘Agus ar labhair sé leat?’ arsa duine de mhuintir an tsráidbhaile agus a bhéal ar leathadh aige.

‘Labhair!’

‘Labhair an Rí le Nasrúidín! Labhair an Rí le Nasrúidín!’

Ní fhéadfadh siad é a chreidiúint.

‘Agus cad dúirt sé leat?’

‘Tabhair seans dom,’ arsa Nasrúidín.

Agus thug. Bhí ciúnas ann – ar feadh fiche nóiméad.

D’oscail Nasrúidín a bhéal ansin.

‘Sea, go deimhin, labhair an Rí liom. “As mo shlí, a stumpa amadáin!” ar seisean liom.’

NASRÚIDÍN AGUS AN TÁSAL

Tháinig comharsa le Nasrúidín go dtí an doras.

‘An dtabharfá an t-asal ar iasacht dom, a Nasrúidín, maith an fear.’

‘Faraor! Thugas ar iasacht d’fhear eile ar maidin é, is baolach!’ arsa Nasrúidín.

‘Ó ...’ arsa mo dhuine. Agus an chéad rud eile thosaigh an t-asal ag grágaíl sa stábla.

‘Hath? Nach gcloisim ag grágaíl é!’ arsa an chomharsa.

‘Cé a chreideann tú,’ arsa Nasrúidín, ‘mise nó an t-asal?’

NASRÚIDÍN I NGRÁ

Nuair a bhí Nasrúidín óg thit sé i ngrá. Ach ní raibh a thuismitheoirí sásta.

Ní raibh aon chreideamh ag an gcailín!

‘Caithfidh tú labhairt léi faoi Dhia!’ arsa a mháthair.

‘Go deimhin!’ arsa an t-athair. ‘Múin cúpla paidir di!’

‘Tá go maith!’ arsa Nasrúidín. ‘Fág fúmса é!’

Shiúil siad amach ar feadh míosa agus ní raibh d’ábhar comhrá acu ach Dia.

Tráthnóna amháin tháinig Nasrúidín abhaile agus na deora leis go fras.

‘Cad atá cearr leat, a stór?’ arsa a mhamái.

‘Tá mo ghrá bán imithe uaim!’

‘Conas san?’ arsa a mhamái.

‘Chuaigh mé thar fóir ar fad leis an gcaint sin ar Dhia!

Níl aon ní a shásódh anois í ach a bheith ina bean rialta!’

CIÚNAS!

Bhí Nasrúidín ag machnamh sa mhosc.

‘Ó!’ arsa duine de na fíréin a bhí in aice leis.

‘Ar fhágas an doras ag baile ar oscailt?’

‘Tá an tost briste agat,’ arsa Nasrúidín leis,

‘beidh ort tosnú ar an bpaidir as an nua!’

Buíochas le hAllah, arsa Nasrúidín leis féin, buíochas le hAllah nar bhriseas-sa an tost.

I NGRÁ ARÍS!

Thit Nasrúidín i ngrá arís. An uair seo bhí sé ag siúl amach léi ar feadh trí bliana. Fatima ab ainm di. Bhí sí go hálainn. Bhuel, dúradh go raibh sí go hálainn. Ní fhaca Nasrúidín di ach na súile.

‘Bhí taibhreamh agam aréir,’ arsa Nasrúidín.

‘An raibh anois?’ arsa Fatima.

‘Bhí. Agus an bhfuil a fhios agat, sa taibhreamh sin bhí mise agus tusa pósta ar a chéile. Cén bhrí a bhainfeá as sin?’

‘An bhrí a bhainimse as sin,’ arsa Fatima, ‘ná gur mó an chiall atá agat agus tú i do chodladh ná i do dhúiseacht!’

Bhí cóisir ar siúl an oíche sin agus bhí Nasrúidín agus Fatima i láthair. Thosaigh Nasrúidín ag caint le scata leaideanna agus bhíodar go léir ag gáire faoi rud éigin. Tháinig a chailín suas chuige agus ar sise, ‘Chuala mé an focal ‘óinseach’, a Nasrúidín, ‘tá súil agam nach ag tagairt domsa a bhí tú?’

Thit tost ar an gcomhluadar. Bhí na leaideanna ag féachaint ar Nasrúidín. Cad déarfadh sé?

‘Dhera éirigh as, a chailín, an gceapann tú gur tusa an t-aon óinseach ar an mbaile seo?’

Bhailigh Fatima léi agus stuaic uirthi, ní nach ionadh. Níor dhein na leaideanna ach gáire fúithi. Ach ghlac duine de chairde Nasrúidín trua don chailín bocht agus thug sé amach do Nasrúidín.

‘Féach, a Mhulla, ba cheart duit meas níos mó a bheith agat ar na mná ar seisean, ‘cá mbeimis murach na mná?’

‘Bheimis fós i nGairdín Éidin!’ arsa Nasrúidín. Ach ansin,

ghlac seisean trua di chomh maith. Sall leis. Leag sé lámh ar a gualainn.

Chas Fatima timpeall agus deora ina súile.

‘A Nasrúidín, a thaisce, gheobhainn bás ar do shon! Tá’s agat é sin.’

‘Geallúintí, geallúintí!’ arsa Nasrúidín.

(Nár bh é an bligeard ceart é).

GADHAR NASRÚIDÍN

Bhí Nasrúidín ag maíomh as an ngadhar nua a bhí aige.

‘An-ghadhar go deo!’ ar seisean lena chara, an breitheamh. ‘Ní ligfeadh an gadhar sin gadaí i bhfoisceacht scread asail den tigh! Bíonn a fhios againn i gcónaí nuair a bhíonn gadaithe thart.’

‘Tosaíonn sé ag drannadh is ag tafann is dócha?’ arsa an breitheamh.

‘Ní hea! Léimeann sé isteach sa leaba linn!’

AN RIALTAS

‘Ba chóir do gach duine bean chéile a bheith aige!’ arsa Nasrúidín.

‘Cén fáth sin?’ arsa a mhac, Saddam.

‘Ní féidir an milleán a chur ar an rialtas faoi gach aon rud!’ ar sé.

CÁ BHFIOS?

Goideadh asal Nasrúidín.

‘Ná bí buartha’, arsa an póilín leis. ‘Gheobhamid ar ais duit é.

Anois, tá roinnt sonraí uaim ar dtús.’

‘Sonraí? Asal is ea é. Gnáthasal. Ceithre chos faoi.’

‘Ní hea. Sonraí an cháis, a Nasrúidín. Anois, conas a tharla sé?’

‘Cá bhfios domsa? Ní rabhas ann!’

NASRÚIDÍN SA SIOPA

Shiúil Nasrúidín isteach i siopa lá amháin chun turban nua a fháil dó féin. Bheannaigh an siopadóir go béasach dó.

‘An bhféadfainn cabhrú leat, a dhuine uasail?’

‘Nóiméad beag amháin,’ arsa Nasrúidín.

‘Chonaic tú ag siúl isteach sa siopa seo mé ó chianaibh, nach bhfaca?’

‘Chonaic, a dhuine uasail. Chonaic.’

‘Agus ní fhaca tú riamh cheana mé, an bhfaca?’

‘Ní fhaca, a dhuine uasail. Ní fhaca.’

‘Cá bhfios duit mar sin’, arsa Nasrúidín, ‘cá bhfios duit gur duine uasal mé?’

CUAIRT EILE AR BHAGDAD

‘Tá tú ar ais, a Nasrúidín. Céad míle fáilte romhat!’ arsa fear an óstáin.

‘Bí tíosach, a dhuine. Ná bí caifeach. Is leor míle fáilte!’ arsa an saoi.

‘Míle fáilte mar sin! Gan dabht, a Nasrúidín.

Tá sé ráite agat. Míle míle fáilte!’

‘Míle amháin, le do thoil.’

‘Rud ar bith is mian leat! Rud ar bith! Tá súil agam go mbainfidh tú taitneamh as do chuairt ar Bhagdad agus go mbraithfidh tú ag baile linn.’

Chuir Nasrúidín púic ar a mhalaí.

‘Ag baile!’ ar seisean. ‘Ag baile, a deir tú? Sin an fáth ar fhágas an baile, ab ea?’

CARA SA CHÚIRT

Bhí ar Nasrúidín seasamh isteach don bhreitheamh áitiúil. Bhí cás aisteach os comhair na cúirte, ceannaí a dhein a ch - c ar an tsráid!

‘Go bhfóire Allah orainn! Cad atá le rá agat?’ arsa Nasrúidín leis an gceannaí bocht.

‘Is stróinséir mé,’ ar seisean. ‘Ní raibh a fhios agam cá raibh an leithreas ...’

‘Cé acu ab fhearr leat, lascadh no fíneáil?’

‘Fíneáil, le toil d’onóra!’

‘Raidht! *Dinar* amháin mar sin!’

‘Níl agam ach bonn dhá *dhinar* ...’

‘Tógfaidh mé an dá *dhinar* uait,’ arsa Nasrúidín, ‘agus tá cead agat c - c amháin eile a dhéanamh amárach!’

NASRÚIDÍN SA CHAIFE

Bhuail Nasrúidín síos go dtí an caife chun cupán deas tae a ól.
Shuigh sé síos. Sheas sé suas arís agus d'fhógair sé os ard:

‘Tá an ghealach níos usáidí ná an ghrian!’

Bhí na custaiméirí go léir ag féachaint air.

‘Conas sin?’ arsa duine acu.

‘Mar is mó an gá a bhíonn againn le solas istoíche,’ arsa Nasrúidín.

NASRÚIDÍN AGUS AN PHIÓG AE

Cheannaigh Nasrúidín píosa breá ae. Níor ith sé ae riamh ina shaol ach bhí se chun pióg ae a dhéanamh dó féin an tráthnóna sin, oideas nua a d'fhoghlaim sé ó chócaire mór le rá san Afganastáin. Bhí sé ag feadaíl leis go sona sásta agus é ag tnúth go mór leis an bpióg.

An chéad rud eile, tháinig éan creiche anuas ón spéir agus sciob an píosa ae as a lámh.

D'fhéach Nasrúidín in airde, a bhéal ar leathadh.

‘Nach amaideach an t-éan thú!’ ar seisean. ‘Tá an t-ae agat, sea, bíodh! Ach cén mhaith dhuit é gan an t-oideas!’

PIANÓ

‘Sheinneadh mo bhean an pianó, tráth den saol,’ arsa an breitheamh, ‘ach d’éirigh sí as nuair a tháinig na páistí ...’

‘Sea, a chroí,’ arsa Nasrúidín, ‘is mór an sólás iad na páistí céanna.’

NASRÚIDÍN AGUS NA CAMAILL

‘Nach iontach an saol é,’ arsa Nasrúidín lena bhean.

Níor thug sise aon aird air.

‘Sea, a chroí, cuireann sé iontas orm. Cuireann go deimhin. Cuireann gach aon rud deargiontas orm. Níl aon dabht ina thaobh.’

‘An mar sin é?’, ar sise agus lean sí uirthi i mbun obair an tí.

‘Bhí a fhios ag Allah cad a bhí ar siúl aige nuair a chruthaigh sé an domhan an chéad lá.’

‘Bhí, is dócha,’ arsa a bhean.

‘Ná bac is dócha, a chroí. Níl aon dabht ina thaobh. Tógaimis na camaill mar shampla.’

‘Cad mar gheall orthu?’ ar sise.

‘Bhuel,’ arsa Nasrúidín, ‘nach iontach iad. Nach iontach go deo! Agus níl sciatháin ar bith orthu.’

‘Sciatháin?’ ar sise.

‘Sea, an dtuigeann tú dá mbeadh sciatháin orthu bheadh nead acu thuas ar an simléar agus ní cheapfainn go seasfadh an tigh seo againne an meáchan sin go léir.’

DÍOMHAOIN

Bhí Nasrúidín díomhaoín arís. Chuaigh sé i muinín na déirce. Chaith duine éigin bonn chuige.

‘Go ngnóthaí Allah dhuit,’ arsa Nasrúidín

Chas an fear eile ar a sháil. ‘Féach ort féin!’ ar seisean. ‘Tú féin agus do thurban gioblach. Is mór an náire thú. Dá mbearrfá thú féin agus cuma shlachtmhar a chur ort féin b’fhéidir go mbeadh seans éigin agat jab a fháil.’

‘M‘anam, is fíor duit! Fuaireas é sin amach deich mbliana ó shin!’

NASRÚIDÍN AG IOMPAR MÁLAÍ

Bhí jab ag imeacht sa ghránlann agus chuir Nasrúidín isteach air. Obair dhian? Obair mhaslach, a dhuine! Bhí orthu málaí troma a thabhairt amach as an ngránlann agus iad a chaitheamh isteach i dtrucaílí.

Bhí súil ghéar á coimeád ag an saoisle ar na hoibrithe go léir. Sa deireadh labhair sé le Nasrúidín.

‘Seo, a dhuine, cad atá ort? Tá dhá mhála an duine á iompar ag gach éinne eile. Níl ach mála amháin á iompar agatsa!’

D’fhéach Nasrúidín ina thimpeall. ‘Is dócha,’ ar seisean, ‘is dócha go bhfuil an chuid eile acu róleisciúil chun an dá thuras a dhéanamh mar a dheinimse.’

NASRÚIDÍN AGUS AN BHRÓG

Maidin amháin agus é á ghléasadh féin go mall, labhair a bhean le Nasrúidín.

‘Tugaim faoi ndeara, a chroí istigh, gurb í an bhróg dheas a chuireann tú ort féin ar dtús. Cén fáth sin?’

‘Dhera,’ arsa Nasrúidín, ‘nach dhá bhróg dheasa iad araon!’

ASAL NASRÚIDÍN AR STRAE

Chuaigh asal Nasrúidín ar strae. Chabhraigh muintir an tsráidbhaile go léir leis sa chuardach. Ní raibh rian den asal aon áit.

‘Cogar, a Nasrúidín,’ arsa duine éigin, ‘níl a chuma ort go bhfuil tú pioc buartha faoin asal sin.’

‘Nílim,’ arsa Nasrúidín. ‘An bhfeiceann tú an cnoc úd thall? Níor chuardaigh éinne ansin go fóill. Mura bhfuil teacht ar an asal san áit sin, éireoidh mé buartha ansin.’

NASRÚIDÍN FAOI DHEIFIR

Bhí Nasrúidín amuigh ag marcaíocht lá amháin nuair a scanraigh rud éigin an t-asal. As go brách leis ar cosa in airde. Bhí ionadh ar mhuintir an tsráidbhaile an oiread sin deifir a bheith ar Nasrúidín.

‘Cén deabhadh atá ort?’ arsa duine éigin agus Nasrúidín ag scinneadh thairis.

‘Ná fiafraigh díomsa,’ arsa Nasrúidín, ‘fiafraigh de m’asal é!’

AR STRAE ARÍS

Chuaigh asal Nasrúidín ar strae arís agus bhí muintir an tsráidbhaile go léir amuigh á lorg.

Níor tháinig siad air. Bhí an ghrian ag dul a luí.

Bhuaileadar go léir síos go dtí teach Nasrúidín.

‘Níor thánamar air,’ ar siad.

‘Buíochas le Dia!’ arsa Nasrúidín.

‘Tá tú ag gabháil buíochais le Dia, an bhfuil?’ ar siad.

‘Táim,’ arsa Nasrúidín, ‘mar dá mbeinnse ar dhroim an asail sin nach mbeinnse, leis, ar strae?!’

NASRÚIDÍN AGUS AN FHEADÓG

Mheas Nasrúidín go ndéanfadh sé maitheas dó gléas ceoil a fhoghlaim. Cheap a bhean gur smaoineamh maith ab ea é leis. (B'fhéidir má bhíonn feadóg ina bhéal aige go stopfaidh sé ag caint, ar sise ina haigne féin).

Rinne Nasrúidín coinne le ceoltóir mór le rá.

'Is mian liom an fheadóg a fhoghlaim uait,' ar seisean. 'Cén táille a ghearrann tú de ghnáth?'

'Trí bhonn airgid an chéad mhí,' arsa an múinteoir, 'agus ansin dhá bhonn airgid an dara mí.'

'Go breá ar fad,' arsa Nasrúidín, 'tosóidh mé leis an dara mí más é do thoil é.'

COMHRÁ

‘Ar thug tú riamh faoi deara,’ arsa an breitheamh le Nasrúidín, ‘duine a chaillfeadh súil, éiríonn an leathshúil eile níos láidre. Dlí an chúitimh a thugtar air sin.’

‘Tá gach aon dlí ar eolas agatsa,’ a chara arsa Nasrúidín.

‘Sé an scéal céanna leis an gcluas é,’ arsa an breitheamh. ‘Má tá duine bodhar i gcluas amháin éiríonn an leathchluas eile níos géire ... Agus mar sin de.’

‘Is fíor duit, ar m’anam,’ arsa Nasrúidín. ‘Tá tugtha faoi ndeara agam féin má bhíonn cos amháin gearr go mbíonn an chos eile níos faide.’

AN MHUC

Cuireadh i leith Nasrúidín gur ghoid sé muc. Bhí na dlíodóirí ag argóint ar feadh an lae ach sa deireadh níor éirigh leo a chruthú an ciontach nó neamhchiontach a bhí Nasrúidín. Fágadh an breithiúnas faoin mbreitheamh, seanchara le Nasrúidín, ar ndóigh.

‘Abhaile leat, a dhuine chóir!’ arsa an breitheamh.

‘Caithfidh mé dul abhaile?’ arsa Nasrúidín, a mheas go bhfuarthas ciontach é agus gurbh é sin an pionós a cuireadh air.

‘Ní chaithfidh mura dteastaíonn uait,’ arsa an breitheamh. ‘Is é atá á rá agam go bhfuil an cás seo á chaitheamh amach agam. I bhfocail eile, tá tú saor!’

‘Go hiontach’, arsa Nasrúidín. ‘Ach . . . an gcaithfidh mé an mhuc a thabhairt ar ais?’

GLEANN NA nGEALT

Thug Nasrúidín cuairt ar Ghleann na nGealt. Bhí roinnt mhaith cairde leis ina gcónaí ansin. Thaitin an áit go mór lena asal chomh maith. Chuir beirt ghealt fáilte rompu.

‘Haigh!’ arsa Nasrúidín.

D’fhéach an bheirt ghealt ar a chéile.

‘An domsa nó duitse a bheannaigh sé?’ arsa an chéad ghealt.

‘Deinim amach gur domsa a bheannaigh sé,’ arsa an dara gealt.

‘Ná bí ag magadh fút féin!’ arsa an chéad ghealt.

Bhí troid eatarthu agus leagadar a chéile ar an talamh.

‘Seo linn as seo,’ arsa Nasrúidín leis an asal. Mí ina dhiaidh sin tháinig Nasrúidín ar ais go Gleann na nGealt. Bhí an bheirt ann roimis.

‘Haigh!’ arsa Nasrúidín.

‘A Nasrúidín,’ arsa an chéad ghealt. ‘An domsa nó don bhfear eile a bheannaigh tú?’

‘Bheannaíos-sa don ghealt is mó i nGleann na nGealt!’ arsa Nasrúidín agus as go brách leis arís.

‘An ghealt is mó i nGleann na nGealt? Sin mise, gan amhras!’ arsa an chéad ghealt.

‘An as do mheabhair atá tú? Mise an ghealt is mó a bhí riamh ann!’ arsa an dara duine.

Bhí ina throid ghéar eatarthu arís.

NASRÚIDÍN: 40

‘Cén aois thú, a Dhaid?’ arsa Saddam le Nasrúidín.

‘Daichead.’

‘An dá scór, ab ea? Sin í an aois chéanna a bhí á maíomh agat dhá bhliain ó shin!’

‘Gan dabht, a mhic ó! Seasaimse le m’fhocal i gcónaí.’

NASRÚIDÍN AGUS AN TREABHSAR

Chuaigh Nasrúidín ag ceannach treabhsair dó féin. D'athraigh sé a intinn. Cheannaigh sé clóca ina áit. Bhí an praghas céanna air. Amach leis arís.

‘Hóigh!’ a ghlaigh an siopadóir ina dhiaidh. ‘Níor íoc tú as!’

‘Ach d’fhágas an treabhsar agat. Tá an praghas céanna air is atá ar an gclóca.’

‘Ach níor cheannaigh tú an treabhsar ach an oiread.’

‘An as do mheabhair atá tú? Cén fáth a gceannóinn rud nach bhfuil uaim?’

NASRÚIDÍN AGUS AN TÀNRAITH

Chuaigh scoláire óg go dtí Nasrúidín chun Curdais a fhoghlaim uaidh ainneoin nach raibh ach cúpla focal den teanga sin aige.

‘Sea, cá dtosnóimid?’ arsa Nasrúidín.

‘Tusa an máistir,’ arsa mo dhuine.

‘Is mé, ar ndóigh. Tá go maith ... Abraimis ‘anraith te’. An Churdais ar ‘anraith te’ ná *aash*.

Aash, ab ea? Agus ‘anraith fuar?’

‘Ní deirtear é sin in aon chor. Anraith te amháin a ólann na Curdaigh.’

NASRÚIDÍN AGUS AN LÉINE

‘Tá sé in am agat léine nua a fháil duit féin,’ arsa a bhean le Nasrúidín.

‘Thabharfainnse mo cheannsa duit ach bheadh sí rómhór duit,’ arsa Saddam (a bhí ag fás).

Léim Nasrúidín ar an asal agus as go brách leis go dtí an táilliúir. Bhí sé ag tnúth go mór le léine nua a fháil. Gheall an táilliúir dó go mbeadh an léine ullamh i gceann seachtaine.

‘I gceann seachtaine? Tá go maith.’

‘Le cúnamh Allah!’ arsa an táilliúir.

Tháinig Nasrúidín ar ais tar éis seachtaine.

‘Is oth liom a rá leat nach bhfuil an léine agam duit go fóill. Ach beidh sí agam duit, cinnte, i gceann seachtaine, le cúnamh Allah.’

D’imigh Nasrúidín agus ceann faoi air. Ach bhí se ar ais arís tar éis seachtaine.

‘An bhfuil an léine – ?’

‘Níl.’ Bhris an tailliúir isteach air. ‘Ach le cúnamh Allah beidh sí agam duit i gceann –’

‘Agus gan cúnamh Allah, cén fhaid a thógfadh sé ansin?’ arsa Nasrúidín leis.

CÉ MISE? ARSA NASRÚIDÍN

‘Tá gnó agam i mBaghdad!’ arsa Nasrúidín lena bhean.

‘Go n-éirí an bóthar leat!’ arsa a bhean leis.

‘Cén gnó é féin?’ arsa Saddam.

‘Ní bheidh a fhios agam go mbeidh mé ann!’ arsa Nasrúidín.

‘Tuigim,’ arsa an mac (nár thuig in aon chor).

Bhí Nasrúidín bocht caite amach i ndiaidh an aistir. Bhí tuirse ar an asal chomh maith. D’aimsigh sé stábla beag don asal agus fuair sé féin lóistín na hoíche i lár na cathrach.

Bhí an-chuid leapacha ann agus bhí an seomra ag éirí dorcha. Rith sé le Nasrúidín nach n-aithneodh sé é féin faoi bhrat na hoíche agus an oiread sin strainséirí thart. Chuimhnigh sé ar sheift. Cheangail sé balún dearg dá chos.

Bhí fear magaidh in aice leis agus é ag faire ar an obair seo. Bheartaigh sé bob a bhualadh ar Nasrúidín. Nuair a thit Nasrúidín dá chodladh bhain mo dhuine an balún agus cheangail dá chos féin é.

Dhúisigh Nasrúidín an mhaidin dár gcionn agus ní raibh sé cinnte cá raibh sé. D’fhéach sé ar an bhfear eile. D’aithin sé an balún láithreach.

‘Mora dhuit ar maidin!’ arsa Nasrúidín leis an bhfear eile. ‘Tá a fhios agam cé thusa. Is tusa Nasrúidín. Anois, cé mise an bhfuil aon tuairim agat?’

NASRÚIDÍN AR BHRUACH NA HABHANN

Lá breá gréine a bhí ann agus bhí Nasrúidín ina shuí ar bhruach na Tígrise. Bhí na héin ag canadh go binn. Go tobann, ghlaoigh duine éigin on taobh eile den abhainn.

‘Hóra hóra! Conas a bhainfidh mé amach an taobh eile den abhainn?’

‘Ar an taobh eile den abhainn atá tú, a ghamail!’ arsa Nasrúidín.

NASRÚIDÍN AGUS AN SCOLÁIRE

Tharla gur thug Nasrúidín scoláire mór le rá ar turas báid uair amháin. Bhí mionchomhrá éigin ar siúl eatarthu nuair a bhris an scoláire isteach air:

‘Níl aon chruinneas ceart ag baint le do chuid cainte, a dhuine! An duine nach ndéanann staidéar ar chúrsaí gramadaí ta leath dá shaol curtha amú aige.’

‘An mar sin é?’ arsa Nasrúidín. ‘Cogar, an bhfuil snámh agat?’

‘Níl,’ arsa an scoláire.

‘Tá do shaolsa ar fad curtha amú agat mar sin: tá poll sa bhád ...’

NASRÚIDÍN AGUS NA HASAIL

Bhí a fhios ag an oifigeach custaim go raibh Nasrúidín ina smuigleálaí ach ní fhéadfadh sé é a chruthú. Níor éirigh leis breith air. Riamh.

Ba nós le Nasrúidín imeacht as an tír uair sa mhí, é féin, a mhac Saddam, agus scata asal, agus cheistíodh an t-oifigeach custaim i gcónaí iad ar theacht abhaile dóibh.

‘Cad atá á iompar ag na hasail sin?’ a deireadh an t-oifigeach leis féin. ‘Bíonn na hasail dhamanta sin ag magadh fúm nuair a osclaím na cléibh agus gach aon diabhal cléibh acu folamh! Bíonn! Bíonn siad ag gáirí fúm! Ach táim cinnte go bhfuil rud éigin mídhleathach ar siúl ag an Mulla. Chomh cinnte is atá cros ar asal!’

‘Oscail an cliabh sin, a Nasrúidín!’ An scéal céanna, mí i ndiaidh míosa. ‘An cliabh eile sin, Saddam!’ Agus ní bhíodh aon ní in aon chor sna cléibh.

‘Bain díot an turban sin!’ An scéal céanna. Faic.

Blianta fada ina dhiaidh sin, casadh ar a chéile i gcaife iad.

‘Lig dom cupán caife a cheannach duit,’ arsa Nasrúidín leis, ‘i gcuimhne ar na seanlaethanta.’

Bhí an t-oifigeach custaim éirithe as faoin am sin agus ní raibh mórán ar siúl aige ach é ag crochadh thart sna caifí.

D’óladar cupán caife an duine agus an dara cupán. Faoin am a rabhadar tosnaíthe ar an tríú cupán, d’fhéach an t-iaroifigeach ar an Mulla.

‘Abair liom, a Nasrúidín – agus inis an fhírinne anois – bhí smuigleáil ar siúl agaibh an uair úd, nach raibh?’

‘Bhí cinnte,’ arsa Nasrúidín.

‘Á! Bhí fhios agam go maith é! Agus cad a bhí á thabhairt isteach agat nó conas nár aimsíos aon ní riamh?’

‘Is ionadh liom nach bhfaca tú rud ar bith’, arsa Nasrúidín.
‘Asail a bhí á smuigleáil againn.’

NASRÚIDÍN SA REILIG

Tráthnóna amháin bhí Nasrúidín amuigh ag marcaíocht ar an asal nuair a chonaic sé scata fear ar muin capaill agus iad ag teacht faoina dhéin. Tháinig eagla air. ‘Is robálaithe iad sin cinnte!’ ar seisean ina aigne féin.

Léim sé den asal agus rop isteach thar claí. Istigh i reilig a bhí sé, an fear bocht. Bhí ionadh ar na marcaigh. Dream beannaithe ab ea iad, Súifigh, daoine breátha macánta. Leanadar isteach sa reilig é.

‘An bhfuil tú i gceart, a dhuine chóir?’ arsa duine de na Súifigh, ‘an bhféadfaimis cabhrú leat?’

‘Ó,’ arsa Nasrúidín, ‘is scéal an-chasta é. Táimse anseo mar gheall oraibhse – agus tá sibhse anseo mar gheall ormsa.’

ASAL NASRÚIDÍN AR STRAE ARÍS

Bhí asal Nasrúidín ar iarraidh arís. Bhí Nasrúidín bocht cráite. Níl a fhios ag éinne cé chomh ceanúil is a bhí sé ar an asal céanna.

Nuair nár thángthas air tar éis trí lá chuir Nasrúidín fógra in airde, fógra a dúirt go mbeadh duais luachmhar ag dul don té a d'aimseodh an t-asal; ba í an duais sin ná an t-asal féin!

NASRÚIDÍN AGUS A MHAC

Chuaigh Nasrúidín amach ag siúl lena mhac, Saddam, agus chonaic siad ubh ar an talamh.

‘A Dhaid,’ arsa an garsún, ‘conas a théann an t-éan isteach san ubh?’

Bhí mearbhall ar Nasrúidín. ‘Táim ag fiafraí díom féin i gcaitheamh mo shaoil conas a thagann an t-éan amach as an ubh agus anois tá cruacheist eile agam le réiteach!’

NASRÚIDÍN AMUIGH AG SEILG

Bhí an tiarna áitiúil an-cheanúil ar Nasrúidín. Lá amháin thug sé cuireadh dó.

‘Tar liomsa amárach, a Nasrúidín, agus rachaimid ag seilg na mbéar!’

Agus chuaigh.

‘Bhuel,’ arsa a bhean nuair a tháinig sé abhaile, ‘conas a bhí agaibh?’

‘Go hiontach ar fad!’ arsa Nasrúidín.

‘An mó béar a chonaic tú?’

‘Ní fhacasa béar ar bith!’ arsa Nasrúidín.

NASRÚIDÍN AGUS NA TÍOGAIR

‘Cad atá ar siúl agat in ainm Allah?’ arsa an chomharsa bhéal dorais le Nasrúidín. Is amhlaidh a bhí blúirí aráin á scaipeadh ag Nasrúidín timpeall an tí.

‘Chun na tíogair a choimeád amuigh!’ arsa Nasrúidín leis.

‘Ach, a dhuine, níl tíogair ar bith sa dúthaigh seo.’

‘Níl, ar ndóigh. Nach éifeachtach an plean agam é!’

NASRÚIDÍN AR AN DÍON

Bhí Nasrúidín in airde ar dhíon an tí, á dheisiú. Tháinig stróinséir go dtí an doras.

‘Cad atá uait?’ arsa Nasrúidín leis.

‘Tar anuas agus inseoidh mé dhuit,’ arsa an stróinséir.

‘Allah ár sábháil,’ arsa Nasrúidín leis féin agus síos an dréimire leis go mall.

‘Sea,’ arsa Nasrúidín, ‘cad atá uait?’

‘Is fear déirce mé,’ arsa mo dhuine. ‘An mbeadh aon ní le spáráil agat – an rud is lú ! Aon ní in aon chor?’

Suas an dréimire arís le Nasrúidín.

‘Lean mé,’ ar seisean leis an mbacach.

Lean an bacach é. Shuíodar beirt síos ar an díon.

‘Cad a bhí á rá agat?’ arsa Nasrúidín.

‘Is bacach bóthair mé, go bhféacha Alla anuas orm. An mbeadh – ?’

‘Ní bheadh!’ arsa Nasrúidín leis.

AN COMHAIRLEOIR NASRÚIDÍN

Chroch Nasrúidín fógra ar dhoras a thí.

Freagraí Maithe ar Dhá Cheist: Ábhar ar Bith
(50 dinar an cheist)

An tráthnóna céanna tháinig fear chuige agus dhá cheist aige le cur ar Nasrúidín. Thaispeáin Nasrúidín an fógra dó agus shín sé amach a lámh. Thug mo dhuine 100 dinar dó.

‘Céad dinar ar dhá cheist... tá sé sin ábhairín costasach, nach bhfuil?’ arsa mo dhuine.

‘Tá san,’ arsa Nasrúidín. ‘Agus an dara ceist?’

NASRÚIDÍN AGUS NA BACAIGH

Tháinig Nasrúidín amach as an mosc agus bhí bacach roimhe is é ina shuí ar an gcosán.

‘An rabhais i gcaife le déanaí?’ arsa Nasrúidín.

‘Bhí,’ arsa an bacach.

‘Is maith leat a bheith ag ól caife agus ag caitheamh tobac gan dabht?’

‘Is maith,’ arsa an bacach.

‘Tá an tobac ag éirí daor, nach bhfuil?’

‘Ó tá, is fíor duit!’ arsa an bacach.

‘Agus bíonn tú ag ól le do chairde istoíche, is dócha.’

‘Bíonn.’

Thug Nasrúidín bonn óir dó.

Bhí bacach eile leathchéad slat uaidh agus bhuail Nasrúidín bleid air.

‘An raibh tú i gcaife le déanaí?’

‘Dar féasóg an Fháidh! Ní rabhas,’ arsa an dara bacach.

‘Is maith leat a bheith ag ól caife agus ag caitheamh tobac, nach maith?’

‘Ní bhacaim leo, a dhuine chóir.’

‘Tá an tobac uafásach daor na laethanta seo, nach bhfuil?’

‘Cá bhfios domsa? Ní chaithim.’

‘Is breá leat bualadh amach istoíche, is dócha, agus cúpla deoch a chaitheamh siar i dteannta do chairde.’

‘Níor bhlaiseas deoch mheisciúil riamh agus ní bhlaisfead!’

‘Maith an fear!’ arsa Nasrúidín agus thug sé bonn copair dó.

‘Hath?’ arsa an bacach. ‘Thugais bonn óir don bhfear eile.’

‘Thug,’ arsa Nasrúidín. ‘Is mó an gá atá aige siúd leis.’

NASRÚIDÍN AGUS AN FÉASTA MÓR

Chuala Nasrúidín go raibh féasta mór le bheith ar siúl. Bheadh maithe is móruaisle na tíre ann.

An fear bocht, chuaigh sé ann ach má chuaigh níor ligeadh isteach é. Bhí cuma róghioblach air.

Abhaile leis faoi dheifir.

‘Cá bhfuil an léine bhán agus an cóta fionnaidh?’ ar seisean lena bhean.

‘San áit inar fhág tú iad,’ ar sise.

‘Agus cén áit í sin?’

‘Níl a fhios agamsa’ ar sise.

‘Thabharfainnse mo léine bhán dhuit,’ arsa Saddam –

‘Ach go mbeadh sí rómhór dom, tá’s agam!’

Chuardaigh sé agus sa deireadh tháinig sé ar an léine bhán agus ar an gcóta fionnaidh, san áit inar fhág sé iad.

Amach leis arís.

Ligeadh isteach é an babhta seo.

Bhí sé díreach in am. Bhí an t-anraith á riar ar na boic mhóra go léir.

Chuir Nasrúidín an cóta fionnaidh ar chathaoir in aice leis. An chéad rud eile, thairg sé súp dá chóta.

‘Seo,’ ar seisean, ‘bíodh braon anraith agat. Tusa, ní mise, a ligeadh isteach anseo anocht!’

ÉACHT NASRÚIDÍN

Tháinig Nasrúidín amach as an mosc agus chuaigh sé caol díreach go dtí na folcadáin phoiblí. Bhí scata fear ansin agus iad ag cur is ag cúiteamh. Meath na haoise an t-ábhar comhrá a bhí acu.

‘Sea,’ arsa duine acu, ‘tagann meath le haois. Nílím chomh láidir is a bhíos scór bliain ó shin.’

‘Fastaoim!’ arsa Nasrúidín. ‘Táimse chomh láidir is a bhíos riamh!’

‘Tá tú!’ arsa an chuid eile.

‘Éistigí,’ arsa Nasrúidín. ‘Tá carraig mhór i gcúl an tí seo againne. Thugas-sa faoina hardú scor bliain ó shin. Níor éirigh liom. Thugas faoina hardú inné. An scéal céanna!’

NASRÚIDÍN AGUS AN LITIR

Fear nach raibh léamh ná scríobh aige, stop sé Nasrúidín ar an tsráid.

‘Aithním ar do thurban gur mulla is ea thú.’

‘Tá an ceart agat ar fad. An Mulla Nasrúidín. Tá mé ag an láimh agat!’

‘An Mulla Nasrúidín? Níos fearr fós. Tá cáil an léinn orts!’

‘Tá cruacheist éigin le cur agat orm, ní foláir?’

Tharraing mo dhuine litir amach as a phóca.

‘An léifeá dom í?’

‘Léifead, siúráilte.’

Lig Nasrúidín air go raibh an litir á léamh aige.

‘Mmm ...’ ar seisean.

Ansin d’fhill sé an litir go néata agus thug ar ais don bhfear eile í.

‘Anois, tá sí léite agam. Lá maith agat!’

‘Stop!’ arsa mo dhuine. ‘Cad atá sa litir?’

‘Dar croiméal an Fháidh! T’rom í!’ arsa Nasrúidín.

Thosaigh sé á léamh arís. Ach ní raibh sé in ann bun ná barr a dhéanamh as an litir.

‘A leithéid de scriobláil! Níl a fhios agam beo cad tá sa litir sin!’ arsa Nasrúidín leis.

‘Agus tugann tusa mulla ort féin! Níl aon ghnó agatsa leis an turban sin. Nach comhartha é an turban oideachas a bheith ar dhuine?’

‘Oideachas! Smideachas! Seo,’ arsa Nasrúidín. Bhain sé de an turban agus thug don bhfear eile é. ‘Cuir ort é – agus léighse féin an litir!’

NASRÚIDÍN AGUS AN TÍASC

Tháinig fealsamh mór le rá ar cuairt chuig Nasrúidín.

‘A Nasrúidín, cad a bhí i gceist ag an bhFáidh – moladh go deo leis – nuair a dúirt sé uair –’

‘Mulla go deo leis, sea ... ach ní bheathaíonn na briathra na bráithre,’ arsa Nasrúidín. ‘Bíodh béile againn i dtosach agus pléimis cúrsaí fealsúnachta ina dhiaidh sin. Tá bialann iontach in aice linn, céad slat uainn nó mar sin. Téanam!’

‘Go breá ar fad,’ arsa an fealsamh. ‘Táim ag tnúth go mór leis an mbéile seo, agus leis an gcomhrá iarrphroinne, ar ndóigh.’

‘Ar ndóigh,’ arsa Nasrúidín.

D’ordaíodar beirt iasc chun dinnéir.

‘Cogar, a Nasrúidín, cad a bhí i gceist ag an bhFáidh, moladh go deo leis, nuair a –’

‘Mulla go deo leis! Fan go mbeidh greim bia ite againn i dtosach.’

‘An ceart agat,’ arsa an fealsamh.

Go gairid ina dhiaidh sin tháinig an freastalaí agus mias mhór á hiompar aige. Bhí boladh breá ó na héisc. Nuair a leag sé an mhias ar an mbord ba léir go raibh ceann de na héisc i bhfad níos mó ná an ceann eile. Sciob Nasrúidín an t-iasc mór sula raibh am ag an bhfear eile ‘Allah le m’anam’ a rá.

Bhraith Nasrúidín go raibh an fealsamh ag féachaint air agus alltacht air.

‘Cad atá ort?’ arsa Nasrúidín.

‘Ní fhaca mé a leithéid riamh! Mheasas go mbeadh béasa níos fearr ag an Mulla Nasrúidín.’

‘Bhí tú ag súil go dtógfainnse an t-iasc is lú, ab ea? Agus an

t-iasc mór a fhágaint agatsa?’

‘Cad eile, a dhuine!’

‘Sin an rud a dhéanfása ab ea, an t-iasc is lú a ithe?’ arsa Nasrúidín.

‘Cinnté! Gan dabht!’

‘Seo dhuit an ceann is lú díobh mar sin!’

AN CAT

Bhí cóisir á heagrú ag Nasrúidín dá chairde. Cheannaigh sé cúig phunt uaineola agus d'iarr ar a bhean cibeab a ullmhú.

Bhí an uaineoil chomh blasta sin nár fhéad a bhean gan blaiseadh de agus sula raibh a fhios aici cad a bhí déanta aici nach raibh an cibeab go léir ite aici. É go léir léir ...

Tháinig cairde Nasrúidín agus ocras an domhain orthu.

‘Cá bhfuil an cibeab, a bhean?’ arsa Nasrúidín.

‘D’ith an cat an cibeab, a Nasrúidín!’ ar sise.

‘Mar sin é?’ arsa Nasrúidín. ‘T’rom an mheá, maith an cailín.’

‘An mheá?’

‘Sea, an mheá.’

Thug sí an mheá dó.

‘T’rom an cat le do thoil.’

‘An cat?’

‘An cat, sea.’

Thug sí an cat dó.

Chuir Nasrúidín an cat ar an meá.

Cúig phunt a mheáigh an cat.

‘Más é seo an cat, cá bhfuil an cibeab? Nó más é seo an cibeab, cá bhfuil an cat?’ ar seisean.

CEART!

Bhí an Breitheamh as baile agus iarradh ar Nasrúidín seasamh isteach dó sa chúirt. Aighneas a bhí ann idir bheirt.

D'éist Nasrúidín leis an gcéad duine. Thug sé an-éisteacht dó. Bhain sé tarraingt as a fhéasóg cúpla uair, mar a dheineann na breithiúna de ghnáth.

‘Deinim amach go bhfuil an ceart agat!’ arsa Nasrúidín.

Labhair an dara fear ansin. D'éist Nasrúidín go géar leis. Lig sé osna, mar a dheineann na breithiúna de ghnáth.

‘Deinim amach go bhfuil an ceart agat!’ arsa Nasrúidín.

Sheas cléireach na cúirte ansin.

‘Ní fhéadfadh an ceart a bheith ag an mbeirt acu!’

‘Deinim amach go bhfuil an ceart agat!’ arsa Nasrúidín.

ASAL AS, ASAL ANN

Bhí deich n-asal ag Nasrúidín agus chomáin sé, lá, ar an aonach iad le díol. Bhí sé tamall ar an mbóthar nuair a chomhair sé iad agus má chomhair ní raibh aige ach naoi n-asal.

‘Ní thuigim é seo!’ ar seisean. Léim sé anuas dá asal agus chomhair sé arís iad.

‘Deich gcinn!’ ar seisean. ‘Buíochas mór le hAllah na Glóire!’

Léim sé ar an asal arís agus as go brách leis. Nuair a bhí sé ag teacht cóngarach don aonach, chomhair sé arís iad.

‘Naoi n-asal!’

Léim sé anuas dá asal agus é ag dul ó asal go hasal á gcomhaireamh. Deich gcinn!

‘Nach ait an obair é,’ arsa Nasrúidín, ‘asal ann, asal as: asal as, asal ann!’

CEARC

Bhí Nasrúidín agus a chara, an breitheamh, ina suí ar bhinse sa pháirc agus iad ag plé ceisteanna móra an domhain.

Cé a tháinig sa treo ach Saddam, mac Nasrúidín, agus cearc faoina ascaill aige.

‘Cá bhfuair tú an chearc, a mhic?’ arsa Nasrúidín.

‘Ghoideas í!’ arsa an buachaill.

D’fhéach Nasrúidín ar an mbreitheamh.

‘Chaithfeá bheith bródúil as mar sin féin!

Is iontach an leaidín é. Ní inseodh sé bréag go deo!’

COMHARSANA NUA

‘Is deas iad na comharsana nua atá againn,’ arsa a bhean le Nasrúidín. ‘Nuair a théann seisean ag obair gach maidin, seasann siad sa phóirse, tugann sé póg di agus barróg mhór agus ansin tugann sé póg eile di. Cén fáth nach ndeineann tusa é sin?’

‘Mise?’ arsa Nasrúidín. ‘Ach níor cuireadh in aithne dom í go fóill!’

CAOGA BLIAIN

Dhúisigh Nasrúidín. Dhúisigh a bhean,
D'fhéach siad ar a chéile. Bhí an ghrian ag taitneamh. Bhí
éiníní ag canadh. Ansin, thosaigh an t-asal ag grágáil.

‘Ó,’ arsa Nasrúidín, ‘táimid caoga bliain pósta inniú!’

‘Níor shíl mé go deo go smaoineofá air!’ ar sise. ‘Cad faoi
bhéile speisialta a bheith anocht againn? Raghaidh mé amach
agus maróidh mé an chearc is raimhre sa chlós.’

‘Cearc a mharú? Ach níl an chearc ciontach as rud a tharla
caoga bliain ó shin!’

CÁIS

‘An dtabharfá píosa cáise dom, a stór?’ arsa Nasrúidín lena bhean. ‘Is maith liom cáis. Tá cáis go maith duit. Tá go deimhin.’

‘Níl blúire cáise sa tigh againn,’ ar sise.

‘Nach bhfuil? Is cuma. Níl cáis go maith duit. D’fhéadfadh tromluí a bheith ar dhuine tar éis dó cáis a ithe,’ arsa Nasrúidín.

‘Tá cáis go maith duit, níl cáis go maith duit. Cé acu ráiteas atá fíor?’

‘Braitheann sé,’ arsa Nasrúidín, ‘cáis a bheith agat nó gan a bheith agat.’

‘Is trua liom do cháis,’ ar sí.

AN CÚLDORAS

Bhí Nasrúidín amuigh lena chairde agus bhí an-oíche acu.

‘Seo,’ ar seisean leo, ‘tagaigí ar ais go dtí mo thighse agus beidh greim againn le n-ithe.’

Níor chuireadar ina choinne.

Nuair a shroiseadar an tigh, mheas Nasrúidín gur cheart dó dul isteach rompu agus a rá lena bhean go raibh comhlúadar chucu.

‘Ach níl faic sa tigh, a Nasrúidín! Abair leo dul abhaile!’

‘Dia linn!’ arsa Nasrúidín. ‘Bheadh náire orm iad a chur ó dhoras! Iarr ar Saddam cearc a mharú!’

‘Níl cearc fágtha againn ach an oiread!’

Chuaigh Nasrúidín i bhfolach thuas staighre!

Tar éis tamaill bhí mífhoighne ag teacht ar an slua amuigh. Chnagadar ar an doras. Níor tháinig éinne. Chnagadar arís.

D’oscail an bhean an doras.

‘Níl an Mulla Nasrúidín istigh!’ ar sise agus thug sí faoin doras a dhúnadh orthu.

‘Ach,’ arsa duine acu, ‘nach bhfacamar ag dul isteach é!’

Ní fhéadfadh an bhean smaoineamh ar leithscéal ar bith. Sheas sí ansin ina staic.

Bhí Nasrúidín ag éisteacht leis an rírá. Chuir sé a cheann amach an fhuinneog agus fearg cheart air.

‘Cá bhfios daoibh nár chuas amach an cúldoras!’ ar sé.

AN TIASC ÓRGA

‘Cogar, a Nasrúidín,’ arsa cara leis, ‘cé atá mar bhoss id thighse?’

‘Bhuel,’ arsa Nasrúidín, ‘tá mo bhean i bhfeighil na bpáistí ... sé sin le rá Saddam, ar ndóigh, agus itheann seisean an méid a d’íosfadh seisear ... mar sin, sin ochtar ar fad ... agus tugann sí aire don chat is don mhadra; ise atá i bhfeighil na mbéilí is na mbillí go léir ... an nóchán is mar sin de ... ach tá lánchead agamsa mo rogha rud a rá leis an iasc órga.’

AN PHEARÓID

Chuaigh Nasrúidín chuig ceant na n-éan. Pearóid a bhí uaidh.

‘Dhá *dhinar*!’ arsa Nasrúidín.

Láithreach bonn bhí tairiscint níos airde ann.

‘Ceithre *dhinar*!’ arsa guth ard ó chúl an halla.

‘Sé *dhinar*!’ arsa Nasrúidín.

‘Ocht *ndinar*!’ arsa an guth eile.

‘Deich *ndinar*!’ arsa Nasrúidín. Fuair sé ar an bpraghas sin é. Bhí sé thar a bheith sásta leis féin.

‘Tá súil agam,’ ar seisean leis an gceantálaí éan, ‘tá súil agam go bhfuil sé in ann labhairt.’

‘Nár chuala tú féin é! Nó cé, dar leat, a bhí ag glaoch i do choinne?’

GLEANN NA nGEALT ARÍS!

Chuaigh Nasrúidín de rúid go dtí Gleann na nGealt. Léim sé dá asal agus ghlaoigh ar an bhfeighlí.

Nocht an feighlí, fear beag feosaí darbh ainm Osama.

‘A Osama, an bhfuil duine éigin tar éis éalú as Gleann na nGealt?’ ar seisean.

‘N’fheadar!’ arsa Osama. ‘Ní go bhfios dom. Cén fáth a gcuireann tú an cheist?’

‘Mar tá fear éigin tar éis éalú le mo bheansa!’

MONCAÍ

Chuaigh Nasrúidín ag ól. D'ól sé an iomarca. B'éigean dá chairde é a iompar abhaile.

Nuair a dhúisigh sé ar maidin bhí moncaí mór fíochmhar ina shuí ar an leaba. Chuir Nasrúidín a lámh faoin bpiliúr agus tharraing sé claíomh dhá bhéal amach. Dhírigh sé an claíomh ar an moncaí.

‘Más fíormhoncaí thú, tá tú i dtrioblóid,’ ar seisean, ‘agus munar moncaí in aon chor thú is mise atá i dtrioblóid!’

SPRIOC

Oifigeach airm a bhí ag filleadh abhaile ó pháirc an áir thug sé faoi ndeara go raibh an áit lán de thargaidí saighdeoireachta. Ar éigean má bhí crann ar bith sa cheantar gan targaid ann. Ní hin a chuir ionadh ar an oifigeach mar is targaidí garbhdhéanta a bhí iontu; cuid acu ní raibh iontu ach ciorcal a tarraingíodh le píosa cailce. Ach bhí an sprioc aimsithe go hálainn ag pé saighdeoir a bhí amuigh ag cleachtadh an mhaidin sin.

Nuair a scrúdaigh sé na targaidí go géar bhí ionadh air go raibh croílár na targaide aimsithe – i ngach aon chás.

Conas, ar seisean leis féin, conas a tharla sé máistir chomh beacht sin a bheith sa dúthaigh dhearóil seo. Isteach leis go bhfuair sé fliuchadh a bhéil sa tábhairne. Ar seisean ansin le fear an tí:

‘Cé hé an saighdeoir mór in bhur measc, an té a bhuaileann croílár na sprice arís is arís eile gan teip?’

‘Siúd thall ansin é! Nasrúidín, an fear céanna.’

‘Cuir in aithne dhom é,’ arsa an t-oifigeach airm.

‘Siúráilte!’ arsa fear an tí.

‘An tusa a scaoil na saigheada go léir?’

‘Is mé,’ arsa Nasrúidín. ‘Iad go léir léir.’

‘Is tusa Nasrúidín mar sin?’

‘Is mé cheana!’ arsa an saoi.

‘An bhféadfainn deoch a sheasamh duit, a Nasrúidín?’

‘D’fhéadfá, a dhuine uasail!’

‘Muga mór!’ a bheic an t-oifigeach agus cuireadh os comhair an tsaoi láithreach é. D’ardaigh seisean chun a bhéil é agus shlog siar in aon bholgam amháin é.

‘Ní raibh aon deacracht agat an sprioc sin a aimsiú ach an

oiread!’ arsa an t-oifigeach agus straois mhór ar a bhéal. ‘Sea, féar plé dhuit!’ ar seisean. ‘Is mór an onóir dom aithne a chur ort. Tá Éire, Albain agus an Ghearmáin siúlta agam, an Phacastáin, an Afganastáin agus an Éigipt agus ní fhaca a leithéid de chruinneas riamh i mo shaol.’

‘Bhuel ...’ arsa Nasrúidín.

‘Dáiríre!’ arsa an t-oifigeach. ‘Scrúdaíos na targaidí sin go léir. Is Máistir thar na beartaibh thú!’

‘Ní déarfainn é sin,’ arsa Nasrúidín. ‘An dtuigeann tú, scaoilim na saigheada ar dtús ... agus is ina dhiaidh sin a tharraingím na targaidí!’

TINNEAS FIACAILE

‘Táim ag fáil bháis!’ arsa Nasrúidín lena chara, an breitheamh.

‘Bhuel,’ arsa an breitheamh, ‘nuair a bhíonn tinneas fiacaile ormsa is é an rud a dheinim ná dul abhaile agus síneadh siar ar an tolg; tugann mo bhean barróg dom agus pógann sí go dlúth mé agus sa tslí sin deinim dearmad ar an bpian ...’

‘Ó, go hiontach/ arsa Nasrúidín, ‘an mbeadh sí sa bhaile faoi láthair?’

RÁFLAÍ

‘Ráflaí agus béadchaint. Tá an iomarca ráflaí ag dul thart,’ arsa an breitheamh le Nasrúidín. ‘Cad is ceart dúinn a dhéanamh ina thaobh?’

‘Tá ráflaí ag imeacht go bhfuil tu chun lucht béadchainte a chaitheamh sa phríosún.’

‘Iad a chaitheamh sa phríosún? Dáiríre? An ceart agat! Hmmm ... Fan! An ceart dom iad a chaitheamh sa phríosún?’

‘Go deimhin is ceart,’ arsa Nasrúidín, ‘agus an dream eile chomh maith – caith sa phríosún iad!’

‘Cén dream iad sin?’ arsa an breitheamh.

‘An dream is measa ar fad – an dream a bhíonn ag éisteacht leis na ráflaí!’

CÓISIR

‘Nach leamh í mar chóisir!’

‘Is leamh. Go dona ar fad!’ arsa Nasrúidín, ‘níl craic ar bith ann.’

‘Lofa amach is amach!’ arsa mo dhuine.

‘Ainnis! Bheadh níos mó craic againn sa reilig!’ arsa Nasrúidín. ‘Agus maidir leis an mbia ...’

‘Ní thabharfainn do ghadhar é. Agus an freastal! Cén giolla é sin a bhfuil an tráidire bia aige? Tá easnamh éigin air!’

‘Saddam is ainm dó.’

‘Agus an ceol! Ar chuala tú riamh a leithéid! Cé hí sin atá ag canadh anois? Préachán ceart í sin.’

‘Tá an ceart agat. Sin í mo bhean.’

‘Gabhaim pardún agat, a dhuine uasail. Ní hé go raibh aon locht rómhór agam ar an amhránaí, an dtuigeann tú. Sé an t-amhrán atá go dona, pé pleidhce a chum.’

‘Mise mé féin a chum,’ arsa Nasrúidín.

‘Gabhaim pardún agat arís! Féach, táimse chun deoch amháin eile a chaitheamh siar,’ arsa an fear eile, ‘agus bailú liom go tapaidh as an áit seo.’

‘Dhéanfainn féin an rud céanna, a dhuine chóir ach, faraor, caithfidh mé fanacht tamall eile. Is mise fear an tí, tá’s agat.’

AN FEALSAMH

Bhí fealsamh cáiliúil ann uair amháin agus nuair a chuala sé go raibh an-aigne ag Nasrúidín ní shásódh aon ní é ach bualadh leis an Mulla agus dreas comhrá a bheith aige leis.

Dhein sé coinne le Nasrúidín agus shocraigh sé go mbuailfeadh sé isteach chuige tar éis am tae Dé hAoine.

Tháinig an Aoine, tháinig an fealsamh ach – mo léir! – bhí dearmad glan déanta ag Nasrúidín ar an gcoinne a bhí aige leis an bhfear eile.

Bhí an fealsamh ar buile. Thóg sé píosa cailce amach as a phóca agus scríobh sé ‘STUMPA AMADÁIN’ i litreacha móra ar an doras.

Nuair a tháinig Nasrúidín abhaile agus nuair a chonaic sé cad a bhí scríofa ar an doras, smaoinigh sé ar an gcoinne a bhí aige leis an bhfealsamh. Léim sé ar an asal agus bhrostaigh sé go dtí an tigh lóistín ina raibh an fear mór ag cur faoi.

‘Is baolach go rabhas amuigh,’ ar seisean, ‘agus níor chuimhníos ar an gcoinne a bhí agam leat go dtí go bhfaca mé d’ainm scríofa ar an doras.’

SCÉAL AN TSEANRÓBA

Bhí seanróba nár chaith sé le blianta fada ag Nasrúidín. Ghlaoiigh sé ar a mhac, Saddam.

‘Cuir ort an róba seo,’ arsa Nasrúidín.

‘An gcaithfidh mé é a chur orm?’ arsa Saddam.

‘Beidh tú buíoch díom, a mhic.’

‘Beidh, a déarfainn,’ arsa an mac.

‘Anois, féach ort féin sa scathán. Go hiontach! Is tú mac d’athar gan aon agó. An dtaitníonn sé leat?’

‘Tá sé ceart go leor, is dócha,’ arsa Saddam.

‘Féachann tú go breá ann. Táim an-mhórálach asat, a mhic. Tá’s agat é sin. Téanam agus beidh cupán caife againn i dteannta a chéile.’

‘Tá go maith’ arsa Saddam.

Sa chaife dóibh, d’aithin Nasrúidín duine de na custaiméirí ann.

‘Gabh i leith,’ arsa Nasrúidín. ‘Ba mhaith liom mo mhac, Saddam, a chur in aithne dhuit. Is liomsa an róba, dála an scéil.’

Bheannaigh mo dhuine don mhac agus ar ais leis go dtí a bhoirdín féin gan faic eile a rá.

‘Cogar, a Dhaid, ná cuir éinne eile in aithne dhom, le do thoil, agus ná luaigh an róba.’

‘Cad atá ort?’ arsa Nasrúidín. ‘Cén fáth nach gcuirfinn mo chairde in aithne dhuit? Táim an-mhórálach asat, bíodh fhios sin agat.’

Tháinig cara le Nasrúidín isteach.

‘Hóigh! Gabh i leith.’ Chuir Nasrúidín a mhac in aithne dhó. ‘Mo mhac, Saddam. Is leis féin an róba, dála an scéil.’

Nuair a d'imigh mo dhuine, labhair Saddam arís:

‘Dein dearúd ar an róba, a Dhaid, más é do thoil é; is cuma le daoine an leatsa nó liomsa é. Níl ann ach róba. Ná dein paidir chamaill de.’

Díreach ansin, d'aithin Nasrúidín an tríú duine.

‘Gabh i leith!’ ar sé. ‘Mo mhac, Saddam.’ Chaoch an t-athair súil lena mhac.

‘Agus maidir leis an róba,’ ar seisean, ‘nílimid chun faic a rá ina thaobh sin!’

MOLADH

‘Ní féidir daoine a shásamh,’ arsa an breitheamh lá le Nasrúidín. Tagann an samhradh, bíonn sé róthe dóibh. Tagann an geimhreadh. Bíonn gearán eile acu. Rófhuar!’

‘N’fheadar!’ arsa Nasrúidín. ‘Níor chuala mé éinne riamh ag gearán faoin earrach!’

AN FHÍRINNE LOM

Bhí bean Nasrúidín amhrasach faoi. Ní hé go raibh Nasrúidín an-tarraingteach mar fhear; déanta na fírinne, saghas óinseach fir a bhí ann le féachaint air. Ach mar sin féin ... bhí a fhios aici go raibh mná áirithe ann agus pé máchail atá orthu, taitníonn leathamadáin leo.

Scrúdaíodh sí a chuid éadaigh gach oíche féachaint an bhfaigheadh sí ribe gruaige a thabharfadh leide di faoin mbean a bhí i dteannta a fir níos luaithe.

Oíche amháin scrúdaigh sí a chuid éadaigh –an turban san áireamh –ar feadh uair an chloig gan teacht ar oiread is ribe amháin a sceithfeadh ar an bhfear bocht.

‘Huth!’ ar sí. ‘Abair amach é! Tá bean mhaol agat, a Nasrúidín, nach bhfuil?’

NASRUDIN, NASRÚIDÍN, NASROODEEN

Gabriel Rosenstock

in conversation with Mícheál Ó hAodha

Nasrudin is not a well-known figure in Ireland. Where did you come across him first?

He's a composite type of character really and a lot of the Nasrudin humour has made its way by a circuitous route from Afghanistan, India, Turkey, Iraq and so on to vaudeville New York and later on to the big screen. I first came across him in the discourses of Rajneesh (later Osho). If you were reading spiritual discourses by Vivekananda, Yogananda or Krishnamurti, let us say, you wouldn't expect to come across too many humorous asides but Osho had a lot of time for humour and spiced up his discourses with Nasrudin tales and other material. And so, I thought, we have versions of Aesop in Irish, why not Nasrudin?

Why not indeed!

Actually, it's a serious question. There's an incredible amount of world literature and folklore which never gets a mention in an Irish-language context, not to mention being actually translated into Irish. I think we box ourselves in a lot. We need to get out a bit more – into the big world, I mean.

Strange that it hadn't been done before.

There's thousands of things that haven't been done before (in Irish). Look at the book of Jewish humour I brought out, *Greanna na nGiúdach* (Coiscéim, 2008). How come that hadn't been done before? Or *Birbal* (CIC, 2011), ancient and medieval tales from India. I also have Native American tales in the pipeline. Yes, I do find it a bit odd that I have to come up with a lot of these ideas myself. Publishing houses should have commissioning editors to create such titles. You might ask, is there a demand for titles with an international flavour.

I was going to ask that!

You've got to create a demand. For me, there should be space on the shelf for lots of literary experiences and reading adventures. It doesn't have to be high literature all the time, it doesn't have to be hermetic or esoteric. We need all types of literature. I'm reading R K Narayan again. What a wonderfully light touch he had! I don't think he's known much in Ireland, is he? Next week I'll need to read something meatier though. Or write or translate something in a different vein. Maybe I'll start on another volume of *Guthanna Beannaithe an Dombhain*, an anthology of sacred literature. Two volumes have appeared already. A third, the largest so far, is at the printers. But getting back to Nasrúidín. He's a great leveller. Himself and his donkey! There's something quixotic about him. The knight errant wouldn't be the same without his steed either, would he?

He occurs (as Nasroodeen) in your book The Pleasantries of Krishnamurphy: Revelations from an Irish Ashram (Non-Duality Press, 2012)

That's a measure of my affection for him. Great characters in literature and folklore are often as alive as real people, don't you think? In the Krishnamurphy book, he gets to indulge in a bit of Keats & Chapman humour (of sorts) and so, the composite Nasrudin adds another layer to his growing mystery.

Thank you!

Thank Nasrudin. Or Nasreddin. Or Nasr Eddin or whoever the hell he is.

GABRIEL ROSENSTOCK

Gabriel Rosenstock is the author/translator of over 160 books, including 13 volumes of poetry and a volume of haiku in Irish and in English, as well as numerous books for children. Prose work includes fiction, essays in *The Irish Times*, radio plays and travel writing.

A member of Aosdána (the Irish Academy of Arts and Letters), he has given readings in Europe, South, Central and North America, India, Australia, Japan and has been published in various leading international journals including *Akzente*, *Neue Rundschau*, and *die horen* (Germany), *Poetry* (Chicago), *World Haiku Review*, *Irish Pages*, *Poetry Ireland Review* and *Sirena*. He has given readings at major festivals, including Berlin, Bremen, Struga (Macedonia), Vilenica (Slovenia), Medellín, Ars Poetica (Slovakia) and twice at the nomadic Kritya festival in India. Rosenstock taught haiku at the Schule für Dichtung (Poetry Academy) in Vienna. Among his awards is the Tamgha I Kidmat medal for services to literature.

He has brought out Irish-language versions and translations of among others, Francisco X. Alarcón, Seamus Heaney, Rabindranath Tagore, Günter Grass, W M Riggeman, Said, Zhāng Ye, Michele Ranchetti, Michael Augustin, Peter Huchel, Georg Trakl, Georg Heym, Hansjörg Schertenleib, Hilde Domin, Johann P. Tammen, Munir Niazi, Ko Un, Günter Kunert, Iqbal, Michael Krüger, Kristiina Ehin, Nikola Madzirov, Agnar Artúvertin, Walter Helmut Fritz, K. Satchidanandan, Elke Schmitter, and Matthias Politycki as well as Irish-language versions of classical haiku and modern haiku by amongst others John W. Sexton (Ireland), J W Hackett (USA), Andres Ehin (Estonia), Petar Tchouhov (Bulgaria) and Janak Sapkota (Nepal).

Rosenstock is the Irish-language advisor for the poetry journal *THE SHOP* and a Foundation Associate of The Haiku Foundation. His vast output includes plays, work for TV, novels and short stories, children's literature in prose and verse, including Irish versions of such classics as *The Gruffalo*. Recent successful picture books include *Sa Tóir ar an Yeiti* (Cló Mhaigh Eo) and his retellings of ancient and medieval Indian tales, *Birbal* (Cló Iar-Chonnacht). He is the Irish-language translator with the new imprint Walker Éireann.

Among the anthologies in which he is represented is *Best European Fiction 2012* (Dalkey Archive Press, USA). His compelling novella *Lacertidae* was translated

from the Irish by Mícheál Ó hAodha (*OW 2011*). His *Selected Poems / Rogha Dánta* (Cló Iar-Chonnachta) appeared in 2005 and the the bilingual volume *Bliain an Bhandé! Year of the Goddess* came out in 2007 (Dedalus). He is the Irish translator of numerous films and TV shows including *Watership Down* and *The Muppet*

Show. He is also well known as a translator of song lyrics into Irish by Bob Dylan, Leonard Cohen and others and as a translator of plays by Beckett, Frisch, Yeats and others. The year 2012 saw the publication of a full-length play *The Blood of Squirrels* and a burlesque *The Amazing Professor Parrot*. Three volumes of the series *Guthanna Beannaithe an Domhain* have been published by Coiscéim, sacred voices of the Earth in which saints and sinners rub shoulders with shamans and sages.

Two books on haiku as a way of life, *Haiku Enlightenment* and *Haiku, the Gentle Art of Disappearing* from Cambridge Scholars Publishing are available from Amazon. *Uttering Her Name* (Salmon Poetry) is his début volume of poems in English and has been translated into many languages, including Faroese, Serbian and Japanese. His debut novel in English is a comic detective novel, *My Head is Missing* (OW, 2012). *The Pleasantries of Krishnamurphy: Revelations from an Irish Ashram*, was published in 2011 by Non-Duality Press, www.non-dualitypress.org